

ΠΙΣΩ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΝ

Εἰς ἕκτενές σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν ὁ Γάλλος ἰατρὸς Anguete Colin ἐκθέτει πρῶτον τὰς μεγάλας ἀντιφάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἔχει περιπλακῆ ἢ σύγχρονος ἰατρικῆ, ἢ ὁποία ἐμπιστεύεται ὑπερβολικὰ εἰς τὰ εἰδικὰ φάρμακα καὶ τὰ διατάσσει χωρὶς ἐνδοιασμοῦ, καὶ χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰς διαφορὰς ἰδιοσυγκρασίας τῶν ὀργανισμῶν καὶ τὴν δύναμιν ἀντιστάσεως καὶ ἀναπλάσεως τοῦ καθενός. Διότι κατὰ βάθος τὰ φάρμακα εἶναι κυρίως δηλητήρια προκαλοῦντα ὀξείας ἀντιδράσεις καὶ ἀλλοιώσεις τῶν ὀργάνων καὶ τῶν συστημάτων τοῦ σώματος, καὶ ἡ στιγμιαία τῶν ἐνεργητικῆ ἐπίδρασις ἀντισταθμίζεται κάποτε μὲ τὸ παραπάνω ἀπὸ τὰς μεταγενεστέρας βλάβας πού δυνατὸν νὰ ἐπιφέρουν εἰς ἄλλα ζωτικὰς λειτουργίας. Ἐπιστροφή πρὸς τὸν Ἰπποκράτη σημαίνει τὴν ἐπάνοδον πρὸς συνολικὰς ἀντιλήψεις

περὶ τῆς ἐνιαίας ὀργανώσεως τοῦ ζωντανοῦ πλάσματος, τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς κατατμήσεως εἰς εἰδικότητας· θεραπεύεται π. χ. μία φλεγμονὴ καὶ πνόρροια τῆς ρινικῆς κοιλότητος ἀπὸ τὸν λαρυγγολόγον, ἐνῶ δυνατόν νὰ προέρχεται ἀπὸ ἀνεπάρκειαν τῶν νεφρῶν, κακὴν σύστασιν τοῦ αἵματος, κλπ. Εἰς τὰς λουτροπόλεις ὑποβάλλονται οἱ ἀσθενεῖς εἰς δραστικὰ μεταλλικὰ λουτρά, ἐνῶ συγχρόνως τρώγουν τοὺς βαρυτέρους μεζίδες, πίνουν κρασιά, καπνίζουν καὶ ξενικτοῦν ὡς τὰς τρεῖς τὸ πρωῖ χαρτοπαίζοντες. Καὶ ὁ καθεὶς μπορεῖ ἀπὸ τὴν πείραν του νὰ ἀναφέρῃ πλεῖστα ἄλλα τοιαῦτα παραδείγματα. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν δὲ τὴν τραγικὴν σύγκρουσιν τῶν εἰδικότητων εἰς περιπτώσεις σοβαρῶν παθήσεων, καθ' ἃς δὲν γνωρίζομεν ἂν ἡ ζωὴ τοῦ προσφιλοῦς μας προσώπου θὰ περισωθῇ μὲ τὴν γαλακτοτροφίαν, τὴν ἄνευ ἄλατος δίαιταν, ἢ τὸ δυναμωτικὸν ζουμί καὶ σηκοτάκι. Τοιαῦτα παραδείγματα γνωμῶν διασῆμων ἰατρῶν περὶ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας συνιστῶντων ἄκρως ἀτίθητα μέτρα, περιέχει πάμπολλα καὶ διασκεδαστικώτατα τὸ βιβλίον τοῦ Δρος Colin, συνοψιζόμενα ἐπιγραμματικώτατα ἀπὸ τὸ ρητὸν τοῦ μεγάλου ποιητοῦ Paul Valery: «Ὁ εἰδικὸς τῆς σήμερον εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ σφάλλει καθ' ὅλους τοὺς κανόνας». Καὶ ἔτσι, ἀπὸ ἔλλειψιν βαθείας γνώσεως καὶ συνολικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ ζητήματος τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἰσορροπίας τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ, δικαιολογεῖται ἡ ἀπαισιόδοξος διαπίστωσις πολλῶν ἐπισῆμων ἰατρῶν ὅτι δὲν ὑπάρχει σήμερον ἰατρικὴ θεωρία, ὡς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ διαφορώτατα φάρμακα ὠφελοῦν κάποτε εἰς τὴν ἰδίαν ἀθένειαν καὶ ὅτι κομπογιαννῖται καὶ πρακτικοὶ ἐπιτυχάνουν ἐκεῖ ὅπου ματαίως κοπιᾶζουσιν κορυφαῖοι ἐπιστήμονες.

Ὁ συγγραφεὺς καταφέρεται κατόπιν ἐναντίον τοῦ «νεποτισμοῦ» εἰς τὴν ἰατρικὴν, τῆς τάσεως δηλαδὴ νὰ σχηματίζονται σχολαὶ γύρω ἀπὸ κάθε σημαίνοντα ἰατρόν, αἱ ὁποῖαι ἀνάγουν εἰς ἀλάθητα θέσφατα τῆς μεθόδους των καὶ ἐπιμένουν εἰς αὐτὰς παρὰ τὰ διδάγματα τῆς πείρας. Ἔτσι δὲν προοδεύει ἡ ἐπιστήμη καὶ δὲν προάγεται τὸ πνεῦμα τῆς ἀπροκαταλήπτου παρατηρήσεως τῶν γεγονότων. Ὁ ἰατρὸς ποὺ προσκολλᾶται εἰς τὰ δόγματα τοῦ διδασκάλου ποὺ ἔτυχε ν' ἀκούσῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, εἶναι ἄχρηστος, ἂν ὄχι βλαβερὸς εἰς τὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν καὶ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς του. Λεῖπει τέλος, ἐπιλέγει ὁ συγγραφεὺς, ἡ φιλοσοφικὴ διάθεσις ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὸν μέγαν Claude Bernard πρέπει νὰ ξεύρουν νὰ παρατηροῦν, ν' ἀναλύουν, νὰ προχωροῦν λογικῶς καὶ νὰ πειραματίζονται. Ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὰς πρώτας αἰτίας εἶναι τὸ πᾶν εἰς τὰς θεραπείας, ἀλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς λείπει εἰς τοὺς εἰδικούς, ποὺ περιορίζονται εἰς τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς μέλους, συστήματος ἢ λειτουργίας. Καὶ αὐταὶ μὲν εἶναι αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ συγγράμματός τοῦ Δρος Colin, τὰς ὁποίας κανεὶς λογικὸς ἄνθρωπος δὲν θ' ἀρνηθῇ νὰ προσυπογράψῃ. Καὶ διανθίζονται καὶ παραδειγματίζονται ἀπὸ πλῆθος ἐνδιαφέροντα ἀνέκδοτα, καὶ ρητὰ διασῆμων ἐπιστημόνων καὶ στοχαστῶν, ποὺ καταδεικνύουν τὴν μεγάλην γενικὴν καὶ ἰστορικὴν μόρφωσιν τοῦ συγγραφέως. Ὅλ' αὐτὰ ὁμῶς καταλήγουν πάλιν, σύμφωνα δυστυχῶς μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος μας, νὰ θέλουν νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἰδιαιτέραν θεωρίαν τοῦ συγγραφέως, ἢ ὁποία συνοψίζεται εἰς τὰ ἑξῆς: ἡ πρώτη αἰτία ὅλων τῶν ἀσθενειῶν εἶναι μία μόλυνσις, ὁ ὁποία ἐντοπίζεται

συνήθως εἰς τοὺς βλεννοειδεῖς ὑμένας τοῦ φάρυγγος καὶ τῆς ρινικῆς κοιλότητος, τὰ εὐπαθέστερα ὁμολογουμένως μέρη τοῦ ὀργανισμοῦ, διότι εἶναι αἱ μόναι σχεδὸν ἐσωτερικαὶ ἐπιφάνειαι, πού ἔρχονται εἰς ἄμεσον ἐπαφήν μετὸν ἐξωτερικὸν ἀέρα καὶ τὰς ἐπιδρῶσεις τοῦ περιβάλλοντος. Ἐάν ἡ μόλυνσις αὕτη δὲν καταπολεμηθῆ εἴτε αὐτομάτως ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ, εἴτε δι' ἐγκαίρου θεραπείας, καὶ ἂν μάλιστα ἐπιταθῆ ἐκ ψύξεως, μεταδόνται τὰ μικροβία διὰ τῆς καταπόσεως εἰς τὸν ἐντερικὸν σωλήνα καὶ εἰς τὰ ὄργανα πού ἔχουν ὡς λειτουργίαν τὸν καθαρισμὸν τοῦ αἵματος καὶ τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν τοξινῶν. Ὅπως τὰ νεφρά, τὸ ἥπαρ, κλπ. Ἴσως τὰ ὄργανα αὐτὰ εἶναι ἤδη προσβεβλημένα ἀπὸ ὑπερβολικὸν φόρτον ἐργασίας καὶ δὲν ἀντέχουν εἰς νέαν ἐπιβάρυνσιν· διότι κάθε ἀπορρόφησις καὶ ἀντίδρασις ἐναντίον νέων τοξινῶν εἶναι πρόσθετος ἐργασία· ἔνεκα τούτου τὸ αἷμα ἀρτίζει νὰ κυκλοφορῆ ἑλαφρῶς ἐπιβαρυνόμενον μετὰ τοξίνας καὶ νοσογόνους ὕλας πέραν τοῦ κανονικοῦ ποσοστοῦ. Ἀλλὰ τὸ αἷμα διατηρεῖ καὶ διατηρεῖ ἰσχυρὸν καὶ ὑγιὲς μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ συμπαθητικὸν νευρικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν σειρὰν του κανονίζει τὰς κινήσεις καὶ ἀντιδράσεις ὅλων τῶν ἐσωτερικῶν ὀργάνων τῶν φυτικῶν καλουμένων λειτουργιῶν. Ἐάν οἱ ἐρεθισμοὶ πού τοὺς μεταδίδει εἶναι ἔνεκα τῆς καταπτώσεώς του ἐλαττωματικοί, αἱ λειτουργίαι των ἐκτελοῦνται κακῶς καὶ αἱ τοξίνας ἐπισωρεύονται διαρκῶς περισσότερον, μέχρις ὅτου προσβάλλουν ὀριστικῶς ἓνα ὄργανον καὶ τὸ καταστήσουν ἀνίκανον νὰ λειτουργήσῃ. Τὸν φαῦλον αὐτὸν κύκλον ἐπιτείνουν τότε τὰ διάφορα φάρμακα, πού προσθέτουν νέα τοξίνας, ἢ αἱ δυναμωτικαὶ δίδονται μετὰ γάλα, ζουμί καὶ αὐγά. Ὁ ἰατρὸς Colin συνιστᾷ λοιπὸν εἰς ὅλας τὰς ἀσθενείας, ἰδίως ὅταν εὐρίσκονται εἰς τὰ πρῶτα των στάδια, πρῶτον ἀντισηψίαν τοῦ φάρυγγος καὶ τῆς ρινικῆς κοιλότητος, προφύλαξιν ἀπὸ τὰς ψύξεις, ἑλαφρὸν καθαρικόν, δίαιταν καὶ συχνὴν ἀπορρόφησιν χλιαροῦ νεροῦ μετὰ ζάχαριν, ὡς καὶ ἑλαφρὰν φυτικὴν τροφήν. Ἐάν ὁ ὀργανισμὸς ἐλαφρυνθῆ ἀπὸ τὰς προσθέτους τοξίνας τῆς σφαλερᾶς διαίτης καὶ τῶν φαρμάκων, προχωρεῖ μόνος του εἰς τὴν ἀποκάθαρσιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς του ἰσορροπίας. Τὴν ἰσορροπίαν αὐτὴν τὴν ἐξασφαλίζει μία ἐνιαία δύναμις, τὴν ὁποία ἀποκαλεῖ ζωτικὴν ἐνέργειαν ὁ συγγραφεὺς, καὶ ἡ ὁποία ἐδρεύει κυρίως εἰς τὸ συμπαθητικὸν νευρικὸν σύστημα. Εἶναι ἡ ἐνέργεια ἐκείνη ἢ ὁποία διατηρεῖ εἰς ὁμοίαν ποσότητα καὶ σύνθεσιν τὰ συστατικά τοῦ αἵματος, παρὰ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀπορροφημένων ὑλικῶν, ὅπως καὶ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος, ἢ ὁποία ἐπιδιορθώνει τὰς βλάβας διὰ καταλλήλου κατανομῆς τῶν συστατικῶν καὶ ἡ ὁποία προΐσταται πάσης σκοπίμου ἐνεργείας τοῦ ὀργανισμοῦ διὰ νὰ διατηρηθῆ εἰς τὴν καλύτεραν δυνατὴν κατάστασιν. Ἡ σκοπὸς αὕτη ἐνέργεια εἶναι τόσον πολὺπλοκος καὶ περιέχει τόσην σοφίαν, ὥστε οὐδεμία συνείδησις θὰ ἦτο ποτὲ δυνατὸν ὄχι νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ τὴν κατανοήσῃ πλήρως· δι' αὐτὸ ὁ Νίτσε εἶπε: «Ἐπάρχει στὸ σῶμα σου περισσότερη σοφία, παρὰ στήν μεγαλύτην σοφία σου». Ἡ ἰατρικὴ παραγνωρίζει τὴν ὑποσυνείδητον αὐτὴν ὀργανικὴν εὐφυΐαν, τὴν ὁποίαν ἀντὶ νὰ τονώσῃ καὶ νὰ ἐλαφρύνῃ τὸ ἔργον της, ἀπεναντίας ἐπιβαρύνει μετὰ τὰ τοξικὰ φάρμακα καὶ τὰς ἀκαίρους ἐπεμβάσεις της.

Δὲν εἴμεθα κατάλληλοι νὰ κρίνωμεν ἂν ἡ μέθοδος τοῦ Δρος Colin

είναι πράγματι τόσον ἀποελεσματοική, ὅσον ἰσχυρίζεται. Νομίζομεν ὅτι παραγνωρίζει ὑπερβολικὰ τοὺς εἰδικούς νοσογόνους παράγοντας πού δὲν παραμερίζονται τόσον εὐκόλα μὲ τὸ ζαχαρωμένο νερό, ὅπως τὰ μικρόβια τῶν ὀξέων νοσημάτων, πού ἀπαιτοῦν ἄμεσον ἐπέμβασιν τῶν ἐμβολίων καὶ ὀρρῶν, τὰς ἐμφύτους ἀνεπαρκειὰς ὠρισμένων ἐσωτερικῶν ὀργάνων, ἐνδοκριῶν ἀδένων κλπ, πού διορθῶνονται σήμερον μὲ ἐκχειλισματικά παρασκευάσματα καὶ τὰς ἀγνώστους ἀκόμη αἰτίας τῆς δημιουργίας ὄλων τῶν νεοπλασμάτων, ὄγκων καρκίνου κλπ., ἀπὸ τῶ ὁποῖα τόσον ὑποφέρει ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης, ὡς καὶ τὰ κληρονομικὰ νοσήματα. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἰς ὀργανισμοὺς πλήρως ὑγιεῖς ἐκ γενετῆς καὶ μὴ ἐκτεθειμένους εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὀξέων νοσογόνων παραγόντων, ἡ μέθοδος τοῦ Δρος Colin θὰ ἦτο ἡ καταλληλοτάτη. Γηραιὰ γνωστὴ μας κυρία, πληροῦσα ὡς προὔποθεσις τοὺς ὄρους αὐτοῦς, ἐφαρμόζει ἀσυναίσθητως τὴν μέθοδον αὐτὴν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Μὲ τὴν πρώτην ἐκδήλωσιν ἀδιαθεσίας, πέφτει στὸ κρεβάτι καὶ μένει τρεῖς ἡμέρες νηστική, μόνον μὲ νερό, εἶναι δὲ ὑγιεστάτη, ἂν καὶ κοντεύει τὰ ἐνενηντα.

Δὲν θὰ συστήσωμεν λοιπὸν βέβαιον γενικῶς τὰ διδάγματα τοῦ Δρος Colin ὡς ἀλάνθαστα. Ἀλλὰ τὸ γεγονός: ὅτι τὸ σύγγραμμα αὐτὸ εἶναι μερικὴ ἐφαρμογὴ τῶν φιλοσοφημένων ἀρχῶν τοῦ περιφήμου Carre, ὅτι λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς ἐξαιρετικῶς βιολογικὰς ἀρχὰς τῆς προσαρμογῆς καὶ τῆς σκοπίμου ζωτικῆς ἐνεργείας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς μηχανικὰς τῆς μονομεροῦς δράσεως καὶ ἀντιδράσεως ὀλισμένων χημικῶν συστατικῶν, καὶ τρίτον ὅτι αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναδρομῆς πρὸς τὸν Ἰπποκράτη, τὸν ἐκθέτην τῆς ὀργανικῆς ἰσορροπίας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, καθιστᾷ τὴν προσπάθειάν του συμπαθητικὴν καὶ ἀξιοσύστατον, χαρακτηριστικὸν σύμπτωμα τῆς ἀνανήψεως τῆς ἐποχῆς μας, καὶ πολῦτιμον, ἂν καὶ μακρυνὴν συμβολὴν εἰς τὴν ὄλην κατεύθυνσιν τῆς συσσωματώσεως τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν περὶ τὸ ζωτικόν, φυσιολογικὸν συγχρόνω: καὶ πνευματικὸν κέντρον τῆς ὀργανικῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς πού πρὸςβέβει ἡ «Νέα Πολιτικὴ».